

Ključna vsebinska pojasnila namenjena izvajalcem nastanitvene dejavnosti

1. Poročanje podatkov o gostih in prenočitvah v sistem eTurizem AJPES

Informacije, namenjene izvajalcem nastanitvene dejavnosti, povezane s samim poročanjem v sistem eTurizem, so objavljene na [spletnem portalu AJPES](#) oziroma v obliki [vsebinskih navodil](#) za poročanje:

- Navodila za dnevno poročanje o gostih in prenočitvah,
- Navodila za mesečno statistično poročanje,
- Preverjanje nezaključenih zapisov o gostih.

Posebej so na spletnem portalu AJPES objavljene informacije, namenjene [razvijalcem programske opreme](#), in sicer v točki 9. Poročanje v turizmu in Register nastanitvenih obratov:

- Navodila in opis spletnega servisa,
- Testni spletni servis,
- Opisi vhodnih XML struktur in kontrolne sheme za poročanje ter šifranti.

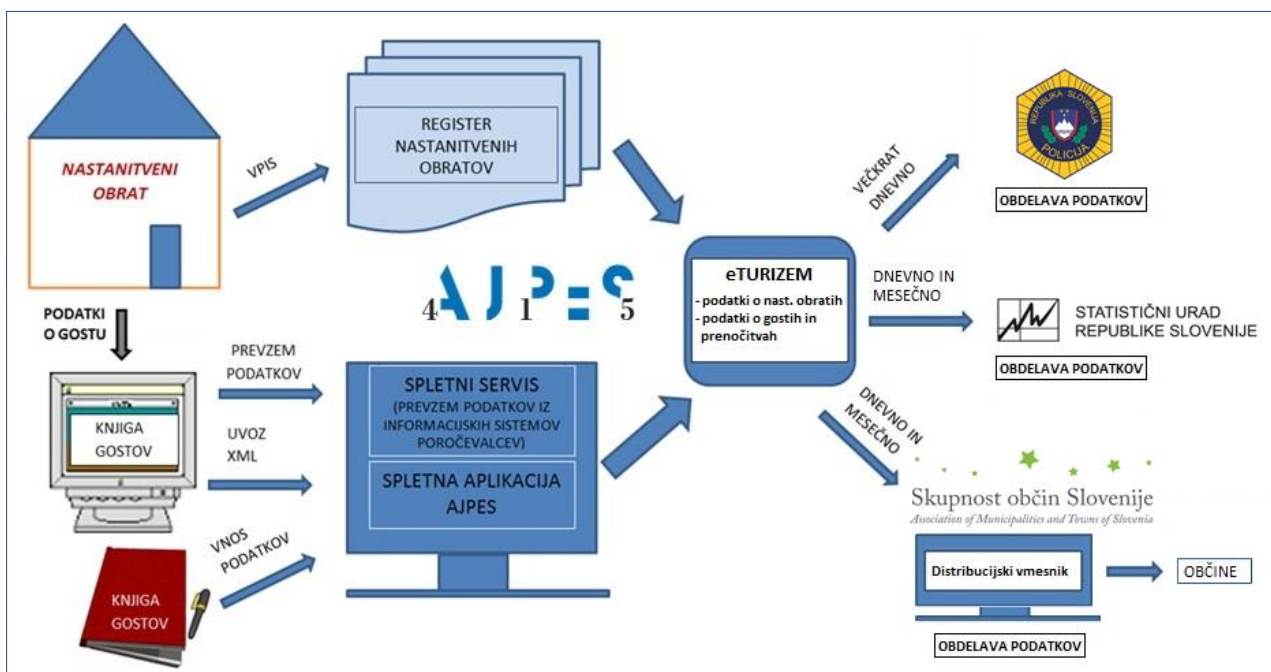
V nadaljevanju smo zbrali ključna vsebinska vprašanja poročevalcev v sistem eTurizem, ki smo jih prejeli na e-naslov info@ajpes.si. Nekatera med njimi niso neposredno povezana s poročanjem na AJPES, ampak se vsebinsko navezujejo na opravljanje nastanitvene dejavnosti, zato smo odgovore pripravili skupaj z ostalimi institucijami, udeleženi v projektu eTurizem (Ministrstvo za notranje zadeve - Policija, Statistični urad Republike Slovenije, Skupnost občin Slovenije, Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo).

2. Namen zbiranja podatkov v sistem eTurizem in vloga posameznih institucij

Sistem eTurizem (spletni servis in spletna aplikacija) je vzpostavljen pri AJPES za namen poročanja podatkov iz knjige gostov, ki jo vodijo gostitelji. **AJPES, kot tehnični skrbnik sistema**, podatke zbira na enem mestu in jih skladno z [Zakonom o prijavi prebivališča \(ZPPreb-1\)](#) posreduje oz. zagotavlja končnim uporabnikom: Policiji za namen vodenja evidence gostov, občinam za namen spremljanja obračuna in plačila turistične takse ter Statističnemu uradu Republike Slovenije za statistične namene.

Šifrant sistema eTurizem »Razlogi oprostitve ali delnega plačila turistične takse« ima osnovo v 18. členu [Zakona o spodbujanju razvoja turizma \(ZSRT-1\)](#), ki je v pristojnosti Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo.

Nadzor nad izvrševanjem določb ZPPreb-1, katerih kršitve so določene kot prekrški, je skladno s 44. členom tega zakona v pristojnosti upravnih enot, Policije in občinskih inšpektorjev.

3. Dolžnosti gostitelja oz. izvajalca nastanitvene dejavnosti

3.1 Vodenje knjige gostov

Knjigo gostov je dolžan v papirni ali elektronski obliki voditi gostitelj.

Knjiga gostov, skladno s sedmim odstavkom 39. člena [Zakona o prijavi prebivališča \(ZPPreb-1\)](#), vsebuje:

1. zaporedno številko prijave gosta,
2. podatke o gostu:
 - o ime in priimek,
 - o datum rojstva,
 - o spol,
 - o državljanstvo,
 - o številko in vrsto identifikacijskega dokumenta,
3. datum prihoda in odhoda gosta,
4. uro prihoda in odhoda gosta,
5. datum prijave in odjave gosta,
6. podatke za namen obračuna in plačila turistične takse, če je gostitelj zavezan za plačilo turistične takse skladno z zakonom, ki ureja spodbujanje razvoja turizma,
7. podatke o gostitelju, in sicer ime in priimek oziroma naziv gostitelja, matično številko gostitelja oziroma EMŠO gostitelja (ki ni zavezan k vpisu v register nastanitvenih obratov skladno z zakonom, ki ureja gostinsko dejavnost), ter naslov oziroma sedež in poslovni naslov gostitelja,
8. podatke o nastanitvenem objektu oziroma obratu, in sicer naziv, naslov ter identifikacijsko številko nastanitvenega obrata iz registra nastanitvenih obratov (če je gostitelj zavezan k vpisu v register nastanitvenih obratov skladno z zakonom, ki ureja gostinsko dejavnost),
9. podatke za statistične namene, in sicer status poročanja, razpoložljive kapacitete, število prodanih kapacitet in število dni, ko je bil obrat odprt (če je gostitelj zavezan k vpisu v register nastanitvenih obratov skladno z zakonom, ki ureja gostinsko dejavnost),
10. druge podatke, ki jih gostitelj vpisuje zaradi potreb poslovanja.

Gostitelj vodi knjigo gostov v rokih kot jih določa deseti odstavek 39. člena ZPPreb-1. Ta določa, da podatke o gostu gostitelj vodi **za koledarsko leto**. Po preteku enega leta po zaključku koledarskega leta gostitelj podatke izbriše iz elektronske knjige gostov oziroma jih uniči, če vodi knjigo gostov v fizični obliki. To pomeni, da mora gostitelj npr. knjigo gostov iz leta 2017 hraniti še do 31. 12. 2018 in knjigo gostov iz leta 2018 do 31. 12. 2019.

Z osebnimi podatki gostov mora gostitelj ravnati skladno z veljavno zakonodajo o varovanju osebnih podatkov.

Pravilnik o prijavi in odjavi gostov v 3. členu še določa, da gostitelj **o izbrisu** podatkov iz elektronske knjige gostov oziroma o uničenju podatkov iz fizične knjige gostov napiše **zapisnik**, ki ga hrani pet let.

3.2 Poročanje podatkov iz knjige gostov v sistem eTurizem AJPES

Skladno s četrtrim odstavkom 4. člena [Pravilnika o prijavi in odjavi gostov](#) mora gostitelj ali od njega pooblaščen oseba podatke o gostih poročati v sistem eTurizem AJPES **najpozneje v 12-ih urah** po prihodu gosta oz. po njegovem odhodu (če se podatek o odhodu kasneje spremeni ali če prvotno ni bil vpisan).

Poročanje AJPES ne pomeni, da AJPES za potrebe gostitelja vodi knjigo gostov, saj **se podatki v bazah AJPES** hranijo le 32 dni po datumu odjave gosta, nato se **izbrišejo**, skladno s 43. členom ZPPreb-1 in Dogovorom o posredovanju podatkov o gostih in prenočitvah iz knjige gostov, sklenjenim med Policijo in AJPES.

3.3 Mesečno nakazilo turistične takse občini in vodenje evidence turistične takse

Skladno z 21. členom [Zakona o spodbujanju razvoja turizma \(ZSRT-1\)](#) mora gostitelj do 25. dne v mesecu za pretekli mesec nakazati pobrano turistično takso na poseben račun občine. **Evidenco turistične takse** mora gostitelj voditi skladno z 20. členom ZSRT-1, in sicer:

- podatek o številu prenočitev posameznega gosta,
- znesek pobrane turistične takse posameznega gosta,
- če je oseba oproščena plačila celotne ali dela turistične takse, mora biti vpisan razlog oprostitev.

Podatki se v evidenci turistične takse hranijo enako obdobje kot knjiga gostov.

4. Omejitve glede bivanja gostov v nastanitvenih obratih in prijava v sistem eTurizem AJPES

4.1 Prijavna obveznost gostitelja (za tujce in državljane RS)

Za tujce se uporabljajo določbe [Zakona o tujcih \(ZTuj-2\)](#) in [Zakona o prijavi prebivališča \(ZPPreb-1\)](#). V skladu z določbami ZTuj-2 lahko tujec, ki za vstop v Republiko Slovenijo (v nadaljevanju: RS) ne potrebuje vizuma, iz razloga turističnega bivanja v RS neprekinjeno prebiva do 90 dni. Takšnega tujca (turista) se prijavi preko sistema eTurizem AJPES v 12-ih urah po prihodu in **za obdobje največ 90 dni**. Tovrstne prijave izvajajo gostitelji iz drugega odstavka 40. člena ZPPreb-1 – to so tisti, ki se morajo vpisati v [Register nastanitvenih obratov](#) (RNO) AJPES skladno z določbami [Zakona o gostinstvu \(ZGos\)](#).

V kolikor nameravajo tujci, ki za vstop ne potrebujejo vizuma, v RS bivati več kot 90 dni oz. bodo v RS bivali iz drugega vzroka kot turisti (zaradi dela, študija, združitve z družino, ipd.), si morajo pridobiti ustrezno dovoljenje za bivanje, ki ga izda upravna enota. To pomeni tudi, da prebivanje prijavijo oz. uredijo na upravni enoti.

Tujec, ki za vstop v RS potrebuje vizum, ga lahko gostitelj prijavi najdlje za čas veljavnosti vizuma. Izjema so dolgoročni vizumi, po katerih si tujec bivališče ureja na upravni enoti.

Za državljane RS se uporabljajo zgolj določbe ZPPreb-1, ki so navedene že predhodno v tej točki. Turistično bivanje se prijavi preko sistema eTurizem AJPES **za obdobje največ 90 dni**.

4.2 Prijavna obveznost posameznika (tujca ali državljan RS)

ZPPreb-1 v 10. členu določa, da ima prijavno obveznost na upravni enoti državljan RS in tujec z dovoljenjem za stalno prebivanje, kadar začasno prebiva zunaj naslova stalnega prebivališča, **vendar ne pri stanodajalcu ali gostitelju**, in bo na tem naslovu prebival več kot 90 dni. Navedeno velja tudi za tujca z veljavnim dovoljenjem za začasno prebivanje, potrdilom o prijavi prebivanja ali vizumom za dolgoročno bivanje, če začasno prebiva zunaj naslova začasnega prebivališča, **vendar ne pri stanodajalcu ali gostitelju**, in bo na tem naslovu prebival več kot 90 dni.

Glede na navedeno gostitelji v teh primerih nimajo obveznosti prijave gosta na upravni enoti. V kolikor pa bi bil **gostitelj** registriran tudi kot **stanodajalec**, bi moral skladno z 9. členom ZPPreb-1 upravni enoti prijaviti začasno prebivališče posameznika, ki pri njem začasno prebiva več kot sedem dni (v osmih dneh od dneva njegove naselitve pri stanodajalcu).

Gostitelj lahko dovoli prijavo stalnega ali začasnega prebivališča na svojem naslovu, če bi gost na tem naslovu želel prijaviti prebivališče. Prijavo na upravni enoti izvede posameznik, ki se na naslov prijavlja (ali gostitelj s pooblastilom). Ob prijavi je potrebno predložiti dokazilo o pravici do prebivanja (soglasje lastnika oziroma solastnika nepremičnine, najemno ali podjemno pogodbo, v kolikor pa bi gostitelj štel tudi za stanodajalca, kot dokazilo šteje soglasje stanodajalca), tujec pa mora imeti tudi veljavno dovoljenje za stalno prebivanje oziroma veljavno dovoljenje za začasno prebivanje, potrdilo o prijavi prebivanja ali vizum za dolgoročno bivanje.

5. Prijava gostov pri gostiteljih, ki niso zavezani za vpis v RNO AJPES – prijava Policiji

Gostitelji, kot jih opredeljuje četrti odstavek 40. člena ZPPreb-1 – to so **tisti, ki niso zavezani za vpis v Register nastanitvenih obratov (RNO) AJPES** (vsi tisti posamezniki, pri katerih gostje ne prenočujejo proti plačilu, oziroma tisti, ki niso registrirani za opravljanje dejavnosti oddajanja za namen turizma, se pa po zakonu štejejo za gostitelja: samski domovi, študentski in dijaški domovi, socialno-varstveni zavodi, bolnišnice oz. zdravstveni zavodi, zapori, ipd.) in ki sprejmejo posameznike na bivanje do 90 dni, posameznike prijavijo Policiji, in sicer:

- fizično, neposredno na krajevno pristojni policijski postaji ali
- elektronsko preko spletne aplikacije, ki je dosegljiva na [povezavi](#).

V kolikor posameznik biva npr. v samskem domu ali kje drugje dlje kot 90 dni, mora začasno prebivališče urediti na upravni enoti.

V primeru samskih domov, študentskih in dijaških domov ipd. je poročanje prijav o gostih »dvojno« v primeru, če je del kapacitet namenjen tudi turistični dejavnosti (npr. posamezne sobe se oddajajo delavcem ali študentom in posamezne sobe turistom):

- prijave na Policijo (se ne nanašajo na turistično dejavnost – gostitelji iz 4. odstavka 40. čl. ZPPreb-1, ni vpisa v RNO) in
- prijave na AJPES – sistem eTurizem (se nanašajo na turistično dejavnost, za tovrstne prijave je potrebno plačati turistično takso – gostitelji iz 2. odstavka 40. čl. ZPPreb-1 po predhodni prijavi v RNO AJPES).

6. Oddaja in popravljanje podatkov v sistem eTurizem AJPES ter obravnava s strani Policije

Gostitelj ali od njega pooblaščen oseba mora podatke o gostih poročati v sistem eTurizem AJPES:

- najpozneje v 12-ih urah po prihodu gosta in
- najpozneje v 12-ih urah po njegovem odhodu (če prvotno podatek o odhodu ni bil vpisan ali če se je kasneje spremenil).

Policija obravnava za novo prijavo gosta, če je spremenjen katerikoli podatek dnevnega poročanja eTurizem razen postavke »Datum in ura odhoda oz. predvidenega odhoda«.

Pojasnilo: Če gostitelj ob ažuriranju zapisa o gostu spremeni zgolj datum in uro odhoda, se pri kontroli podatkov s strani Policije takšen popravek ne izkaže kot nov vnos in s tem ne obravnava kot zamuda poročanja. V kolikor gostitelj spreminja ostale podatke (državljanstvo, podatek o identifikacijskem dokumentu, specifične znake v imenu ali priimku ipd.) pa Policija to obravnava kot nov vnos. V kolikor je takšen popravek opravljen naknadno za več dni nazaj (in ne znotraj 12-ih ur po prihodu), Policija tovrsten popravek obravnava kot zamudo in se lahko obravnava kot prekršek.

Do izpostavljenih napak pri poročanju prijav gostov torej prihaja, ker gostitelj za nazaj popravlja druge podatke, ki jih ne bi smel in bi jih torej moral vnesti pravilno že pri prvem vnosu. **Gostitelji morajo poleg pravočasnosti predvsem paziti na pravilnost in doslednost pri vnašanju podatkov** (npr. pri vpisovanju črke »Č« oz. »Ć« in drugih posebnih znakov v imenu ali priimku).

Prekrški in globe, za katere je pristojna Policija, so opisani v [zloženki Policije](#), podnaslov »Posledice neupoštevanja zakonodaje«.

7. Podatki iz sistema eTurizem za namen spremljanja obračuna in plačila turistične takse – pristojnost občin

Skladno z Dogovorom o posredovanju podatkov o gostih in prenočitvah iz knjige gostov ter podatkov iz registra nastanitvenih obratov za potrebe občin, sklenjenim med AJPES in Skupnostjo občin Slovenije, AJPES podatke iz sistema eTurizem občinam zgolj zagotavlja, vendar jih ne obdeluje (ne izračunava števila nočitev in ne pripravlja obračunov turistične takse).

AJPES podatkov ne posreduje vsaki posamezni občini, ampak so **za potrebe občin** glede na zgoraj naveden dogovor podatki **na voljo prek t.i. distribucijskega vmesnika**, ki je v pristojnosti Skupnosti občin Slovenije, posamezne občine pa imajo za obdelavo podatkov iz sistema eTurizem oz. za pripravo obračunov turistične takse lahko sklenjene pogodbe tudi z drugimi izvajalci.

Pomembno je, da gostitelji pri poročanju v sistem eTurizem AJPES nimajo evidentiranih nezaključenih zapisov o gostih, ki so turistično bivanje že zaključili (podatek o odhodu gosta je potrebno poročati najpozneje v 12-ih urah po njegovem odhodu, v kolikor prvotno ni bil vpisan ali se je kasneje spremenil npr. zaradi podaljšanja bivanja). Navodilo za preverjanje nezaključenih zapisov o gostih v aplikaciji eTurizem je na voljo na [povezavi](#).

Morebitna vprašanja v zvezi z obračunom in plačilom turistične takse gostitelji oz. izvajalci nastanitvene dejavnosti usklajujejo na pristojni občini.

8. Vodenje in poročanje podatkov o turistični in promocijski taksi s strani gostitelja

Glede na zakonske podlage, ki opredeljujejo poročanje podatkov o gostih in prenočitvah v sistem eTurizem (ZPPreb-1, Pravilnik o prijavi in odjavi gostov) ter zakonsko podlago, ki opredeljuje turistično in promocijsko takso ([Zakon o spodbujanju in razvoju turizma \(ZSRT-1\)](#)), **se bo s 1. 1. 2019 v sistem eTurizem poročala zgolj**

»sedanja« postavka »Vrednost polne turistične take/dan (EUR)«, ki ne bo vključevala vrednosti promocijske take. Poročevalci v sistem eTurizem goste s prihodom v mesecu decembru 2018 in odhodom v mesecu januarju 2019 poročajo z enim samim vnosom (kot do sedaj).

Glede na opredelitev v 17. členu ZSRT-1 velja, da se promocijska taksa obračuna poleg turistične take in znaša 25 odstotkov zneska obračunane turistične take.

Glede na opredelitev v 20. členu ZSRT-1 morajo gostitelji na podlagi knjige gostov voditi evidenco turistične take, ki vsebuje podatek o številu prenočitev posameznega gosta in znesek pobrane turistične take za posameznega gosta (ne pa tudi znesek promocijske take), če je oseba oproščena plačila celotne ali dela turistične take, mora biti v evidenci vpisan tudi razlog oprostitev.

Glede na opredelitev v 21. členu ZSRT-1 mora gostitelj znesek (skupaj turistične in promocijske take) nakazati na poseben račun občine do 25. dne v mesecu za pretekli mesec.

Za potrebe obračuna in nakazila turistične take občini skladno s pojasnilom Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo velja *»Turistična taksa se gostom med njihovim bivanjem v nastanitvenem obratu obračunava po dneh, v višini, kot je določena, v kolikor z občinskim odlokom ni drugače določeno.«*. To pomeni, da gostitelj gostu v primeru bivanja med 28. 12. 2018 in 3. 1. 2019 zaračuna turistično takso za 6 nočitev, dodatno pa za 2 nočitvi zaračuna tudi promocijsko takso.

Občini promocijske take ne bo potrebno prenakazovati Slovenski turistični organizaciji (STO), saj bo delitev potekala avtomatsko s strani Uprave Republike Slovenije za javna plačila (UJP). UJP bo iz prehodnega računa vsake občine avtomatično prenakazal ustrezen delež sredstev na račun STO. Občina bo svoj del, torej turistično takso preknjižila na svoj konto za turistično takso, kot doslej. Občina bo tako za posamezni nastanitveni obrat (kot doslej) primerjala prejeto plačilo s podatki iz sistema eTurizem (v obeh primerih se bo evidentirala le turistična taksa).

9. Zaokroževanje zneska pri obračunu turistične in promocijske take

Višina take se lahko zaokroži na dve decimalni števili, tako da se dobljeni znesek zaokroži navzgor ali navzdol na najbližji cent, saj je najmanjša zahteva, ki jo je treba izpolniti, da se zneski zaokrožijo na dve decimalni mesti - ker evro kot valuta vključuje osnovno enoto mere (1 evro) in njeno podenoto (cent); najmanjša mera natančnosti je tako zaokrožitev zneskov na dve decimalni mesti.

Pri zaokroževanju se denarni zneski v evrih zaokrožajo navzgor ali navzdol na najbližji cent. Če je rezultat preračunavanja znesek, ki je točno na sredini, se zaokroži navzgor. Primera:

- če je število tretjega decimalnega mesta manjše od pet, se znesek v evrih zaokroži navzdol (npr. 2,124 EUR se upošteva kot 2,12 EUR),
- če je število tretjega decimalnega mesta pet ali več, se znesek v evrih zaokroži navzgor (npr. 2,245 EUR se upošteva kot 2,25 EUR).

10. Osebe, ki so na začasnem delu in prebivajo v nastanitvenem obratu neprekinjeno več kot 30 dni – prijava v sistem eTurizem in zaračunavanje turistične take

Glede na pojasnilo Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo velja, da **se osebam, ki so na začasnem delu in prebivajo v nastanitvenem obratu neprekinjeno več kot 30 dni, za prvih 30 dni bivanja zaračuna polna vrednost turistične take, za nadaljnje dni (od 31. dne dalje) pa upošteva oprostitev plačila**, v kolikor z občinskim odlokom ni drugače določeno.

V primeru oseb (delavcev), ki so na začasnem delu neprekinjeno več kot 30 dni, se le-te **prijavlja v sistem eTurizem AJPES z enim samim vnosom**. V sklopu polja »Razlog oprostitev ali delnega plačila turistične take« se izbere postavko »oprostitev - začasno delo nad 30 dni«.

V kolikor v sistem eTurizem prijavite osebo, ki je na začasnem delu in prebiva v nastanitvenem obratu neprekinjeno več kot 30 dni, ob prijavi pa izberete postavko »oprostitev - začasno delo nad 30 dni«, bo v nadaljnji obdelavi podatkov za potrebe občin, v t.i. distribucijskem modulu, upoštevano naslednje:

- za prvih 30 dni prijave se bo za osebo (delavca) na začasnem delu upoštevalo 30 polnih turističnih taks,
- za nadaljnje dni prijave (od 31. dne naprej) se bo upoštevala oprostitev takse.

V kolikor so v občinskem odloku osebe na začasnem delu navedene med oprostitvami, poročevalec izbere eno izmed postavk: »oprostitev - predpis občine«, »polovično plačilo (50%) - predpis občine« ali »delno plačilo - predpis občine« in skladno s predpisano višino oprostitve za prvih 30 dni ne zaračuna turistične takse oziroma zaračuna turistično takso polovično ali v predpisanem deležu.

Glede na predhodno podana pojasnila (v tč. 4) so osebe (delavci), ki so na začasnem delu neprekinjeno več kot 30 dni, v sistemu eTurizem lahko prijavljene za obdobje največ 90 dni, v primeru daljšega bivanja je treba prijaviti začasno prebivališče na upravni enoti.

11. Namen mesečnega statističnega poročanja prek sistema eTurizem

Podatki, posredovani v sistem eTurizem prek obrazca »Mesečno statistično poročanje«, so zbrani za statistične namene. Na osnovi teh podatkov in podatkov posredovanih z dnevnim poročanjem o gostih in prenočitvah Statistični urad Republike Slovenije (SURS) podatke uporablja za izvajanje statističnega raziskovanja o prihodih in prenočitvah turistov ter raziskovanja o satelitskih računih za turizem.

Objavljeni podatki s področja turizma so na voljo na [spletnem portalu SURS](#), kjer so posebej predstavljeni podatki in informacije s področij:

- nastanitve turistov,
- potovanja prebivalcev Slovenije,
- tuji turisti in potniki,
- ekonomski vidik turizma.

12. Obveznost oddaje podatkov mesečnega statističnega poročanja

Gostitelj, katerega nastanitveni obrat je imel v Registru nastanitvenih obratov (RNO) AJPES status »aktiven« vsaj en dan v posameznem mesecu, je po izteku meseca dolžan sporočiti mesečne statistične podatke, ki se nanašajo na zasedenost nastanitvenega obrata za pretekli mesec.

Glede na zgornje pojasnilo **morajo podatke mesečnega statističnega poročanja** prek sistema eTurizem AJPES **oddati**:

- gostitelji, ki so imeli goste ter so poročali dnevne podatke o gostih in prenočitvah,
- gostitelji, ki niso imeli gostov ter dnevnih podatkov o gostih in prenočitvah niso poročali, vendar so imeli nastanitvene obrate oz. zmogljivosti na voljo turistom,
- gostitelji, ki so imeli nastanitveni obrat cel mesec zaprt oz. so prenehali z oddajanjem kapacitet, pa spremembe niso vpisali v RNO AJPES - v tem primeru poročevalec v obrazcu izbere in odda zgolj ustrezen »Status«, ostalih podatkov pa ni potrebno izpolniti.

Rok za oddajo mesečnega statističnega poročanja je od prvega do desetega dne v mesecu za pretekli mesec (npr. od 1. 1. do 10. 1. 2019 za obdobje »december 2018«).

V kolikor ima nastanitveni obrat v RNO AJPES status »neaktiven« vse dni v mesecu, za katerega se poroča, podatkov mesečnega statističnega poročanja ni potrebno oddati.

Seznam popravkov in dopolnitev dokumenta

Datum spremembe	Vsebina spremembe
14.12.2018	Osnovni dokument
16.04.2019	Popravek pojasnila v točki 4